

Patientsäkerhetsberättelse Skolfam

År 2020

Datum och ansvarig för innehållet

2021-01-13

Anna Bergström

Margaretha Orvarsson Hannfors

Sammanfattning

De viktigaste resultaten som uppnåtts för ökad patientsäkerhet under 2020

Under 2020 har förutsättningarna för Skolfams organisatoriska förvaltningstillhörighet utretts (*uppdrag i budget för 2020 för Stockholms stad och inriktning för 2021 och 2022*). Resultatet av utredningen visar att Skolfam är en samverkansorganisation som innebär att socialnämnden har det övergripande ansvaret för Skolfam som har sin grund i socialtjänstens helhetsansvar för familjehemsplacerade barn samt arbetsgivaransvaret för personalen inom Skolfam. Utbildningsnämnden ansvarar för det kompletterande elevhälsoarbetet (hälso- och sjukvård) inom Skolfam som utförs av psykologer. Utbildningsnämnden är vårdgivare för elevhälsans medicinska insats och ansvarar för uppgifter inom Skolfam i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Under 2020 har beslut fattats om att psykologerna inom Skolfam ska övergå till digital journalföring (PMO) under första kvartalet 2021. Arbetet pågår med utveckling och implementering av journalmoduler anpassade för Skolfam specifika behov. Utbildning i PMO för samtliga psykologer kommer att genomföras i utbildningsförvaltningens regi under första kvartalet 2021. Under året har beslut tagits att Skolfams psykologer kommer att kunna arkivera journalanteckningar skrivna från 2019. Samarbete mellan centralarkivet och Skolfam har inletts i syfte att skapa fungerande rutiner och strukturer för detta.

Under 2020 har den medicinskt ledningsansvariga psykologen (MLA) genomgått utbildning i medicinskt ledningsansvar med fokus på patientsäkerhet och systematiskt kvalitetssäkerhetsarbete.

Verksamhetens organisation och övergripande syfte

Skolfam (Skolsatsning inom socialtjänstens familjehemsvård) är en förebyggande, manualstyrd arbetsmodell för barn 6-12 år som är placerade i familjehem. Under 2020 har det varit cirka 120 barn på 70 olika skolor som omfattas av Skolfams insatser.

Det finns totalt 20 lokala Skolfamsverksamheter i landet. Stiftelsen Allmänna Barnhuset har ett nationellt samordningsuppdrag för dessa avseende uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring. De lokala verksamheterna rapporterar årligen in data som utgör underlag för nationella kvalitetsgranskningar och resultatsammanställningar.

Syftet med Skolfams arbete är att skapa förutsättningarna för en god utveckling av skolresultat och därmed bättre livschanser och framtidsmöjligheter hos dessa barn. Forskning visar att familjehemsplacerade barn i högre utsträckning än barn som inte bor i familjehem har en sämre utveckling av skolresultat. Målet är att barnen ska gå ut grundskolan med godkända betyg och vara behöriga att söka till gymnasiet.

Verksamhetens mål för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap. 1 § och SOSFS 2011:9, 3 kap. 1 §

Under 2020 har patientsäkerhetsarbetet haft följande mål:

Tydliggöra de organisatoriska och juridiska förutsättningarna för att bedriva arbete enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) i Skolfam samt ett förtydligande av vårdgivaransvaret.

Skapa förutsättningar för implementering av rättssäker digital journalföring, arkivering och dokumenthantering inom vårdgivarens förvaltning.

Utreda och tydliggöra behovet av utveckling av processer och rutiner för det medicinska ledningssystemet.

En blick framåt – mål för patientsäkerhetsarbetet och den systematiska kvalitetsutvecklingen 2021:

Utveckla förutsättningar för patientsäkerhetsarbetet genom att:

- Utveckla en tydlig uppdragsbeskring för MLA i Skolfam med avseende på ansvar, arbetsuppgifter samt omfattning av arbetet
- Förtydligande av vilka av psykologens arbetsuppgifter inom Skolfam som är hälso- och sjukvård respektive arbete under socialtjänstlagen, samt skapa överensstämmelse mellan Skolfam-manual och Ledningssystemet för Skolfams psykologiska insatser
- Systematisera samverkan mellan MLA, verksamhetschef enl HSL och enhetschef på Skolfam med målet att rutiner och processer för psykologernas arbete under HSL ska utarbetas

Utveckling av rutiner och processer

- Utveckla rutin för digital journalföring
- Vidareutveckla processbeskrivning för psykologisk kartläggning samt systematisera processen kring återgivning av testresultat till barnet

-
- Utveckla rutin för avvikelshantering
 - Utveckla rutin för arkivering av journalmaterial
 - Utveckla rutin för egenkontroll

Kompetensutvecklingsinsatser

- Utveckla introduktionsutbildning i ledningssystemet för Skolfams psykologiska insatser för nyanställda psykologer inom Skolfam
- Utbildning till Skolfams psykologer om journalhantering, gallring, arkivering och diarieföring
- Säkerställa att samtliga Skolfampsykologer utbildas i det digitala journalföringssystemet PMO
- Utveckla och öka kunskapen kring patientsäkerhetsfrågor i arbetsgruppen genom att regelbundet arbeta med kvalitetssäkring och patientsäkerhetsfrågor vid varje psykologmöte var 14:e dag som en fast punkt på agendan

Ansvar för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659,3 kap. 9 § och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 §, p 1

Utbildningsnämnden är vårdgivare för de insatser inom Skolfam som omfattas av Hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Utbildningsnämnden har utsett chefen för Avdelningen för Stöd kring lärande och Elevhälsa vid Utbildningsförvaltningen till vårdgivarens representant. Inom avdelningen finns även verksamhetschef enligt HSL. Verksamhetschefen har överlåtit det medicinska ledningsansvaret (MLA) för Skolfams psykologiska insatser till psykolog på Skolfam.

Verksamhetschefen och medicinskt ledningsansvarig psykolog samarbetar kring att kontrollera och utveckla patientsäkerheten med utgångspunkt i "Ledningssystem för Skolfam psykologiska insatser". Medicinska avvikelser hanteras och utreds av medicinskt ledningsansvarig psykolog i samarbete med verksamhetschef.

Biträdande enhetschef inom Socialförvaltningen; Resursteamet barn- och ungdom, har tilldelats ansvar för dimensionering och bemanning gällande psykologresurs inom Skolfam, samt även ansvar för lokaler och utrustning.

Rutiner för egenkontroll samt vilken egenkontroll som genomförts under året

SOSFS 2011:9 5 kap. 2 §

Egenkontroll är systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten samt kontroll av att de processer och rutiner som ingår i verksamhetens ledningssystem.

Medicinskt ledningsansvarig psykolog genomför granskning av journalföring vid såväl fixa tidpunkter kvartalsvis samt på förekommen anledning ifall medicinskt ledningsansvarig psykolog uppmärksammas på brister i journalföringen.

Vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 1-2

Klarläggande av vårdgivaransvar

Utbildningsnämnden ansvarar för det kompletterande elevhälsoarbetet (hälso- och sjukvård) inom Skolfam som utförs av psykologer. Utbildningsnämnden är vårdgivare för elevhälsans medicinska insats och ansvarar för uppgifter inom Skolfam i enlighet med hälso-och sjukvårdslagen (HSL). Som vårdgivarens representant (VG) har avdelningschefen för Avdelningen kring stöd och lärande och elevhälsa utsetts. Som verksamhetschef enligt HSL (VC) har en läkare på Enheten för elevhälsa (EFE), Elevhälsans medicinska insats (EMI) utsetts. VC har överlåtit det medicinska ledningsansvaret för psykologer anställda på Skolfam till en psykolog på Skolfam; medicinskt ledningsansvarig psykolog (MLA). I styrgruppen finns representanter från utbildningsförvaltning och socialförvaltning/Skolfam och i samverkan utvecklar ledningsorganisation för den del av verksamheten som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen.

Rättssäker dokumentation och arkivering

Under 2020 har beslut fattats om att psykologerna inom Skolfam ska övergå till digital journalföring (PMO) under första kvartalet 2021. Arbetet pågår med utveckling och implementering av journalmoduler anpassade för Skolfams specifika behov. Utbildning i PMO för samtliga psykologer kommer att genomföras i utbildningsförvaltningens regi under första kvartalet 2021. Under året har beslut tagits att Skolfams psykologer kommer att kunna arkivera journalanteckningar skrivna från 2019. Samarbete mellan centralarkivet och Skolfam har inletts i syfte att skapa fungerande rutiner och strukturer för detta.

Säkerställande av kompetens genom utbildning

Under 2020 har medicinskt ledningsansvarig psykolog genomgått en utbildning i medicinskt ledningsansvar med fokus på patientsäkerhet och systematiskt kvalitetssäkerhetsarbete.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet/klagomål och synpunkter

SFS 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §

Avvikelse, synpunkt, klagomål, tillbud eller händelser tas emot via e-post, telefon, brev eller genom personlig kontakt. Psykologerna rapporterar avvikelser och tillbud skriftligt till medicinsk ledningsansvarig psykolog som genomför en initial bedömning gällande allvarlighetsgrad av det inkomna ärendet. Är ärendet av allvarligare karaktär kontaktas verksamhetschef som tillika är ansvarig för anmälningar enligt Lex Maria. Avvikelse stäms av mot ledningssystemet för att klargöra om processer och rutiner behöver revideras för att förhindra att nya avvikelser inträffar inom samma område. Avvikelse registreras och sparas i pärm för bevakning och uppföljning på Skolfam.

Under 2020 har en avvikelse från legitimerad psykolog inkommit gällande utebliven handledning under 2020 samt möjliga risker som kan vara förenade med detta. Enhetschef samt biträdande enhetschef har delgivits innehållet i avvikelserna och en arbetsgrupp har tillsatts i syfte att upphandla personalhandledning för Skolfam personal under 2021.

Samverkan med patienter och närstående

SFS 2010:659 3 kap. 4 §

Under 2020 har Skolfam utarbetat en digital enkät anpassad för barn i syfte att inhämta synpunkter från de barn som omfattas av Skolfams verksamhet och öka barnens delaktighet och påverkansmöjligheter gällande Skolfam och på så sätt värna verksamhetens barnperspektiv. Även socialsekreterare och familjehemsföräldrar blir löpande tillfrågade gällande synpunkter på Skolfam arbete. Utvärdering av huruvida barnenkäten är ett funktionellt verktyg för ändamålet kommer att genomföras under 2021.